



SKOGPROSJEKT INNHERRED, 2017 – 2019.



Hovedmål: Bidra til å opprettholde og styrke den komplette verdikjeden innen skogindustrien i Trøndelag gjennom økt tilgang på lokalt råstoff. I tillegg bidra til å sikre treforedlingsindustrien lokal virkestilgang i uoverskuelig fremtid.

*Ved økt satsing på "**BIOØKONOMI**" og oppbygging av biomasse vil infrastrukturen ha avgjørende betydning for tilgjengeligheten til oppsparte biomasseressurser. God tilgjengelighet til ressursene, lave transportkostnader og god logistikk er sentrale faktorer for å lykkes med overgangen til det "**GRØNNE SKIFTE**".*



Tilsluttede kommuner:

Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa.

1.0 Bakgrunn

"Skal vi ha ei skognæring i Norge, noko eg meiner vi skal, så treng vi å styrke konkurransekrafta. Det kan staten bidra med først og fremst gjennom tiltak på infrastruktur".

Landbruks- og matminister Jon Georg Dale, 24. mai 2016

Med disse ordene åpnet Landbruksminister Jon Georg Dale møte med representanter fra skognæringa på ny tømmerkai i Eikefjord, Sogn og Fjordane 24. mai 2016.

Prosjekt, "**Skogprosjekt Innherred 2017 - 2019**" har sin bakgrunn i melding om kystskogbruket, januar 2008. Meldingen satte fokus på skogbruket i vårt område hvor rammevilkår og tradisjoner er forskjellige fra det etablerte innlandsskogbruket. Kystskogmeldingen fra 2008 la grunnlaget for et stort engasjement og vellykket samarbeid mellom fylkeskommune, skognæring, kommunal og statlig forvaltning. I 2015 er målsettinger, prioriteringer og plattform for videre samarbeid revidert. Melding om Kystskogbrukets reviderte strategier og prioriterte anbefalinger i kystskogbruket er vedtatt i alle fylkesting tilhørende Kystskogbruket høsten 2015.

Fylkestinget i Nord-Trøndelag sluttet seg til meldingen og tok en oppmannsrolle gjennom et fylkeskommunalt oppfølgingsprogram. Prosjekt Innherred skognettverk ble opprettet som eget prosjekt med bakgrunn i denne bestillingen.

Skognæringas uttrykte bekymringer for tilgang på lokalt tømmer til industrien, med bakgrunn i betydelig redusert hogstvolum i Nord-Trønderske skoger resulterte i oktober 2012 fremleggelse av "**Sluttrapport fra Arbeidsgruppen for Økt avvirkning i Nord-Trøndelag**".

Etter etableringen av Innherred skognettverk har nettverket gjennom ulike prosjekter bidratt til økt aktivitet, kompetanseheving og samarbeid mellom kommunene. Kommunalt eierskap er viktig og kommunenes rolle i styring av arbeidet i nettverkene må forsterkes. Det er et stort potensial for å utvikle regional samhandlingen med øvrige nettverk i Trøndelag.

Anbefalingene fra Skog 22 retter seg både mot politiske myndigheter, forskningsinstitusjonene, næringsorganisasjonene og foretakene i de skogbaserte verdikjedene. Det er derfor viktig at det helhetlige samarbeidet som er etablert mellom deltakerne i Skog 22 prosessen nå blir videreført. Koordinert og kraftfull innsats må til for å utnytte skog- og trenæringenes muligheter

Innherred skognettverk:

Omfatter 7. Innherredskommuner:
Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy,
Steinkjer, Verran og Snåsa

Nettverket har to ansatte, egen
styringsgruppe, resultatmål med
rapportering

Der er konklusjonen at skognæringa ønsker å ta ei nøkkelrolle i realiseringen av det grønne skiftet i Norge. SKOG 22 fastslår at det er et potensial for å firedoble omsetninga i skognæringa fram mot 2045. Melding om kystskogbruket ble rullert i 2015 og har satt seg de samme langsiktige mål som SKOG 22. Legger vi forutsetningene fra SKOG 22 til grunn har skognæringa i kystfylkene et potensial for omsetning på ca. 60 mrd. Kr. Pr. år. Dette innebærer en firedobling fra nivået i 2011 som var på 15.9 mrd.kr. Trøndelag med komplette verdikjeder og lange skogbrukstradisjoner må ta en rolle som motor i dette arbeidet.

Melding om kystskogbruket 2015 anfører at langsiktigheten i skognæringa bidrar til at det er en utfordring å brukerfinansiere pådriverarbeidet og veiledningen.

2.0 Målsetting

Bidra til å opprettholde og styrke den komplette verdikjeden innen skogindustrien i Trøndelag gjennom økt tilgang på lokalt råstoff. I tillegg sikre treforedlingsindustrien lokal virkestilgang i lang tid fremover.

For å gjennomføre hovedmålsetting rettes fokus i prosjektet på:

- ✚ Infrastruktur.
- ✚ Flaskehalser på privat og offentlig vegnett.
- ✚ Økt skogproduksjon og CO₂-binding.
- ✚ Nye skogeiere og skogkultur.
- ✚ Utrede muligheten for et samarbeid i kommunene om hvordan få faste stillinger på Innherred.

3.0 Forankring

Samarbeidet over kommunegrensene gjennom Innherred skognettverk har vært under kontinuerlig utvikling over flere år med bakgrunn i "*Utviklingsplan for Innherredsregion*" (Innherredsprogrammet). Fylkestinget i Nord- Trøndelag har sluttet seg til "*Meldinger om kystskogbruket*" i 2008 og 2015 og tatt en oppmannsrolle gjennom et fylkeskommunalt oppfølgingsprogram, senest høsten 2015.

Kommunene Steinkjer, Levanger, Verdal, Inderøy, Verran og Snåsa har igangsatt et arbeid med et felles overordnet strategisk samarbeid for å trekke større fordeler av veksten som Trondheimsregionen representerer – til vår region. Sentralt i den utviklingen er styrkingen av skognettverksamarbeidet ved å utvikle fortrinnene regionen har som en grønn region i enda sterkere grad. Innherred har utviklet en god modell for kompetanseutvikling og skogeierkontakt. Denne er basert på samarbeid over kommunegrensene gjennom lokale skognettverk, og er et samspill mellom mange aktører. Kommunene har en hovedrolle i organisering, utvikling og drift av nettverket. Utredninger synliggjør hvor viktig det er å etablere en hensiktsmessig infrastruktur, og at skogsbilveinettet er helt avgjørende for å drive lønnsomt skogbruk. Det vises til det store behovet skogbruket har for opprusting av veger bygd før 1997, nybygging og ombygging av veier for å kunne lykkes med det "Grønne skifte". I regionen vet vi hva som skal til av tidkrevende prosesser i forhold til skogeierne for å realisere nye prosjekter. Skog- og trenæringen representert ved "Skognæringa i Trøndelag" er en av få komplette verdikjeder innenfor skognæringen. Næringen står sterkt og har stor betydning for verdiskaping og sysselsetting i vår regionen.

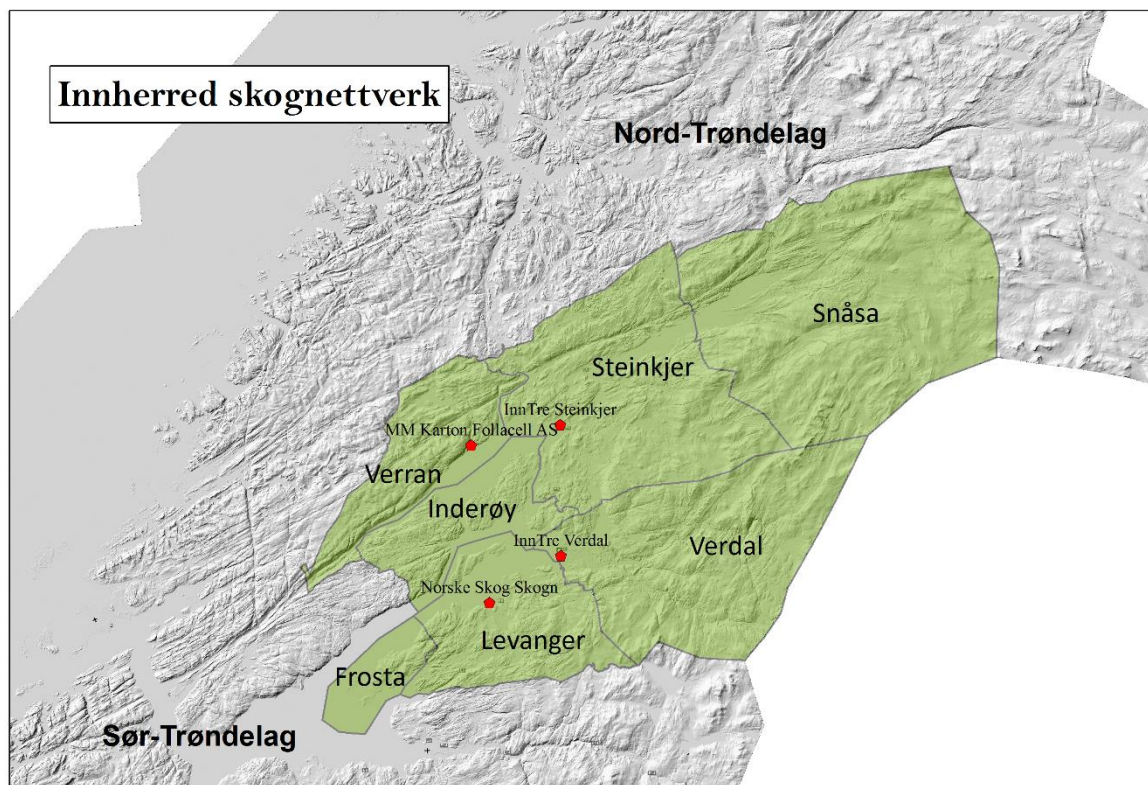
NIBIO (*Norsk institutt for bioøkonomi*) har dokumentert at hogsten av tømmer i norske skoger, kan økes vesentlig innen de rammer som hensynet til miljøverdier setter. Samtidig er det et stort potensial for at omstilling og vekst i industrien og skogens bidrag i klimasammenheng kan utnyttes bedre. Strategigruppen for Skog 22 strategien mener at omsetningen i norsk skog- og trenæring kan økes kraftig i årene fremover. Og det trenger Norge nå mer enn noen gang. Med lavere aktivitet i oljesektoren blir det stadig viktigere å utvikle alternative bærekraftige og internasjonalt konkurransedyktige næringer i Norge.

Med bedre generelle rammebetingelser, vesentlig styrket satsing på forskning og økte investeringer i skogbaserte verdikjeder, kan skog- og trenæringene utvikles til å bidra vesentlig til økt verdiskaping i regionen fremover. I "Skogprosjekt Innherred 2014 – 2016" var utredninger for varige samarbeidsløsninger tillagt prosjektet. I forbindelse med rikspolitiske retningslinjer om utredning og eventuelle foreslåtte kommunesammenslåinger er dette satt i bero. Usikkerheten omkring hvilke

løsninger og eventuelle samarbeidsrelasjoner reformen vil gi i løpet av 2016 vil kunne endre dagens samarbeidspartnere.

4.0 Prosjekteier/ organisering

Kommune Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Snåsa og Verran er prosjekteier, og arbeidet utføres innen kommunegrensene til disse kommunene.

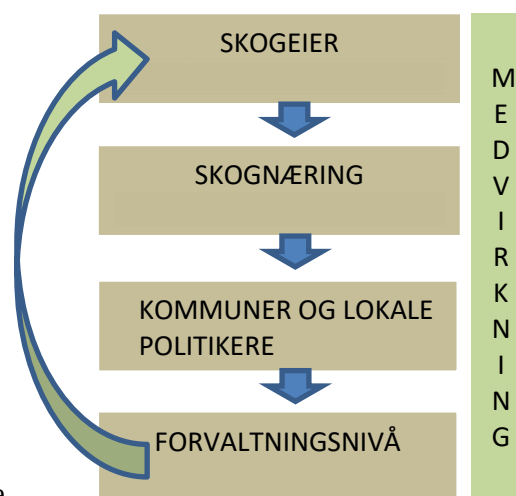


Innherred skognettverk bidrar til å utvikle god samhandling for kunnskapsutveksling innenfor nettverkets område.

Prosjektets styringsgruppe:

Bjørn Skjelstad, Verran skogeierlag, leder
Robert Svarva, ordfører Levanger kommune
Ida Stuberg, ordfører Inderøy kommune
Anders Børstad, disponent AS Verdalsbruket
Per Odd Rygg, skogbrukssjef Steinkjer kommune
Tone Vaag, ordfører Snåsa kommune
Trond Rian, fylkesskogmester FMNT, observatør
Rune Hedegart, spesialrådgiver NTFK, observatør

Styringsgruppens oppgave er å ivareta nettverk samarbeidet utfra forankring og utvikle samhandling mellom aktørene i næringskjeden. I tillegg markedsføre målsettinger, oppnådde resultater utover sedvanlige styreoppgaver. Skogbruksansvarlige i tilknyttede kommuner utgjør en ressursgruppe ovenfor styret og ansatte.



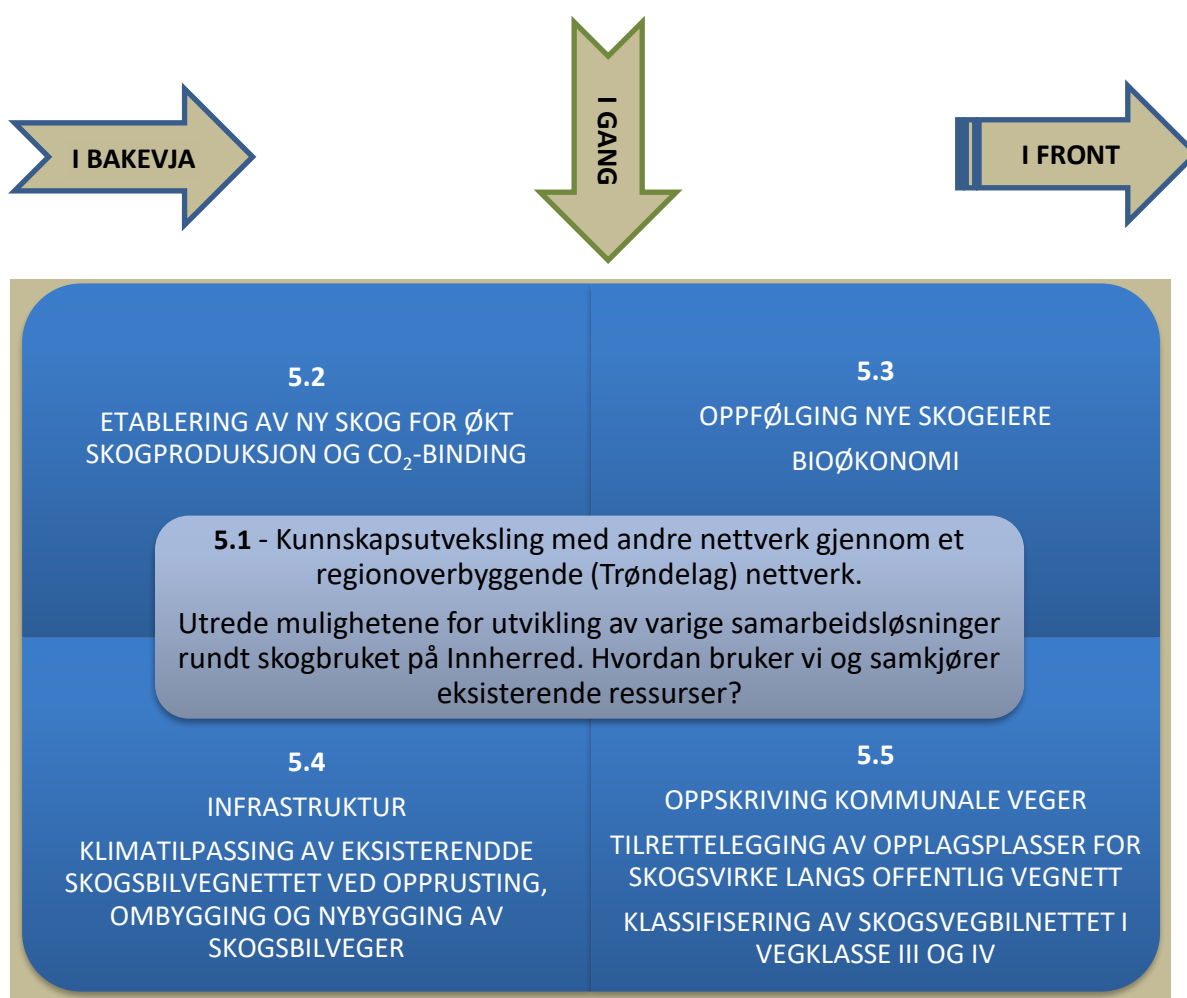
Figur 1, samarbeidsrelasjoner.

Daglig arbeid ledes av prosjektleder som tillegges prosjektansvaret og sekretærfunksjon for styringsgruppen. Prosjektleder rapporterer og aktivitet og økonomi i prosjektet til styreleder.

5.0 Arbeidsoppgaver

Arbeidsoppgavene tillagt prosjektet er ikke prioritert av kommunenes skogbruksansvarlige. De finner heller ikke tid innenfor sine rammer og tillagte arbeidsoppgaver til å gjennomføre foreslåtte tiltak. I den forbindelse vil Innherred skognettverk fylle en ny rolle i et mellomrom ved gjennomføring av arbeidsoppgavene i prosjektet ingen andre tar tak i eller gjennomfører.

Fra å ligge I BAKEVJA på noen områder vil planlagte oppgaver i prosjektet løfte fokuset på nye utfordringer i samsvar med nasjonal satsing på **INFRASTRUKTUR, BIOØKONOMI, DET GRØNNE SKIFTE, ØKT SKOGPRODUKSJON OG CO₂-BINDING**.



Figur 2, stadium og matrise over planlagte arbeidsoppgaver i Skogprosjekt Innherred 2017 – 2019.

5.1 - KUNNSKAPSUTVEKSLING MED ANDRE NETTVERK GJENNOM ET REGIONOVERBYGGENDE (TRØNDELAG) NETTVERK.

I 2008 ble et overbyggende regionalt nettverk etablert for skognettverkene i Sør – Trøndelag. Dette omfatter 5 lokale skognettverk og 27 kommuner. Omfatter alle kommuner i Sør- Trøndelag, 3 kommuner i Nord- Trøndelag og en kommune i Møre- og Romsdal. Hvert nettverk tilknyttet regional overbygning i Sør- Trøndelag har lokal pådriver, styringsgruppe, resultatmål. I forbindelse med

fylkessammenslåingen til et Trøndelag er det naturlig at Innherred skognettverk utreder et samarbeid om en tilknytning til et overbyggende regionalt nettverk som da vil kunne utvikles til en regional overbygning. Mulighetene til å hente ut synergieffekter er stor ved en utvikling av et regionoverbyggende nettverk for Trøndelag.

5.2 - ETABLERING AV NY SKOG FOR ØKT SKOGPRODUKSJON OG CO₂-BINDING.

Kontrollere og følge opp etablerte plantefelt inntil to år etter tilplanting. Gjennom kontroll fremheve tiltak som på lang sikt gir optimal tetthet, økt skogproduksjon og økt CO₂-fangst. I stortingsmelding om Norsk klimapolitikk og det etterfølgende klimaforliket bidrar regjeringen til økt karbonopptak gjennom økte investeringer til økt skogproduksjonen på eksisterende arealer gjennom nye tilskuddsordninger

Legge til rette for målrettet gjødsling av skog som klimatiltak med formål økt tilvekst og økt CO₂-opptak i samhandling med Landbruksdirektoratets satsing.

Underprosjekt:

Bistå "*Klimaskogprosjektet 2015 – 2018*" i pilotfasen med å høste erfaringer med blant annet klimaeffekt, miljøkriterier og gjennomføring før en nasjonal ordning etableres. Bak prosjektet står Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

5.3 - OPPFØLGING NYE SKOGEIERE OG BIOØKONOMI.

Hvert år skifter flere skogeiendommer eier. Hovedmålsettingen i prosjektet er å få hanket inn nye skogeiere, få dem interessert i skog og få inn hos dem en forståelse av hva skog er, og hva den kan bety som ressurs for den enkelte skogeier og samfunnet. Dette gjennomføres med gårdsbesøk med formidling av kunnskap om aktiv forvaltning av egen skog og skogøkonomi, inkludert befarings av skogen med skogeier. Herunder informasjon omkring skogfondsordningen, som er en av næringens viktigste rammebetingelser. Hvordan kan du øke avkastningen av egen skog?

Holde fokus på synliggjøring av økonomisk tap og konsekvenser for skogeier og skogindustrien ved for tidlig hogst, - ungsoghogst.

Det grønne skiftet passer skognæringa bra. Skognæringa har forutsetninger for å lede an i det grønne skiftet og utviklingen av et internasjonalt konkurransedyktig næringsliv basert på biologisk fornybare ressurser. Dette skjer med utgangspunkt i Regjeringens arbeid med en nasjonal strategi for bioøkonomi. Ved økt satsing på "**BIOØKONOMI**" og oppbygging av biomasse vil infrastrukturen ha avgjørende betydning for tilgjengeligheten til oppsparte biomasseressurser. God tilgjengelighet til ressursene, lave transportkostnader og god logistikk er sentrale faktorer for å lykkes med overgangen til det "**GRØNNE SKIFTE**". For å sikre nærings- og klimapotensialene og å unngå at store biomasseressurser skal gå tapt, kreves derfor en ekstraordinær satsing på infrastrukturen i samsvar med skognæringens og den nasjonal satsing på utbygging av infrastruktur. Tilgjengelige midler stilles til disposisjon gjennom nasjonal satsing. Skognæring og forvaltning må gripe sjansen NÅ i den nasjonale satsingen på infrastruktur i skogbruket. Innvestering i infrastruktur er et bidrag for økt konkurransekraft for norsk skogindustri og for en kortreist og sirkulær økonomi.

Underprosjekt:

I samarbeid med Skognæringa Kyst SA og tidsskriftet Norsk Skogbruk utvikle en kompetansepakke som tilpasses nye skogeiere. I underprosjektet ligger utvikling av nyhetsbrev tilpasset nye skogeiere for mobil og at tidsskriftet Norsk Skogbruk tar inn relevante tema knyttet opp mot kompetanseheving for målgruppen. Et års gratis årsabonnement tilbys nye skogeiere av fagtidsskriftet Norsk Skogbruk.

5.4 - INFRASTRUKTUR, KLIMATILPASSING AV EKSISTERENDDE

SKOGBILVEGNETTET VED OPPRUSTING, OMBYGGING OG NYBYGGING AV SKOGBILVEGER.

I nord- Trøndelag ble det bygget mange skogsveier på 1970- og 80-tallet (se figur 3). En god del av disse trenger nå å bli utbedret og forsterket som følge av større og tyngre tømmerbiler og treforedlingsindustriens behov for sluttavvirkning gjennom hele året. 95% av dagens skogsbilvegnett er bygd før 1997 og 63% før 1980. Med datidens byggestandard og fraværende veivedlikehold frem til i dag er opprusting og klimatilpasning av gamle veier et viktig tema til et fremtidig aktivt trøndersk skogbruk. Det løpende vedlikeholdsbehovet av skogsbilvegvegnettet er stort. Mange skogsbilveger er gamle og bygd for annen bruk enn dagens og trenger av den grunn opprustes for å kunne tåle vogntog som veier 60 tonn. Sjøl om det de siste årene har vært en positiv utvikling, er omfanget av både vedlikehold og ombygging av skogsbilveger mye lavere enn behovet, over tid vil det medføre dårligere veger i skogen.

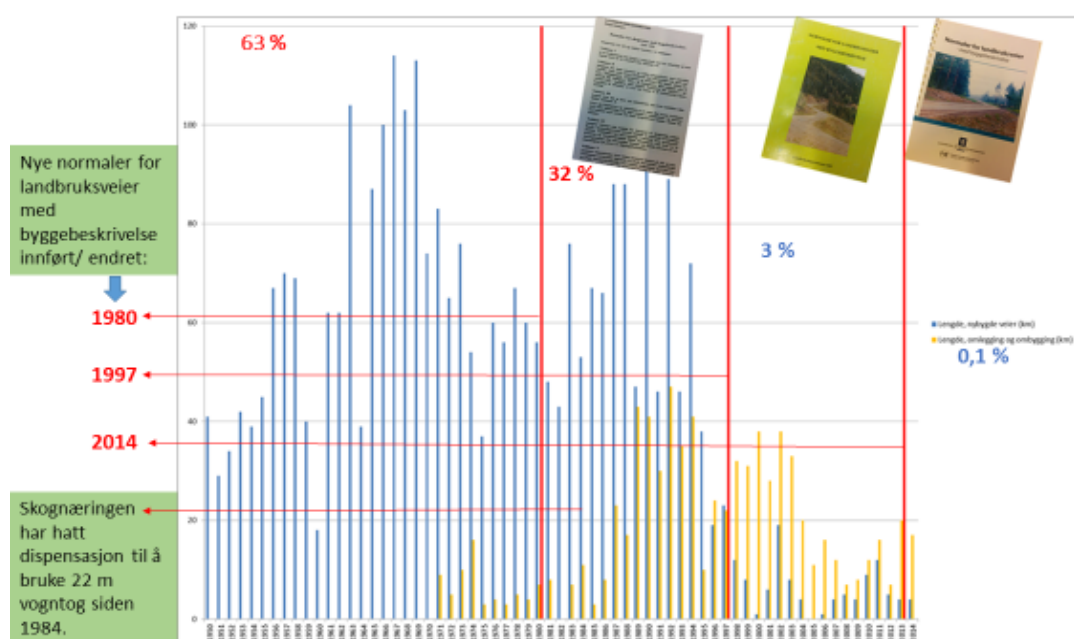
Veiene må rustes opp og gjøres mere robuste blant annet for å tåle et mildere og våtere klima. Tømmer som må kippes blir betalt med lavere tømmerpris i forhold til tømmer som leveres til bilveg som tåler vogntog med fullt lass. Opprusting av eldre skogsbilveger vil kunne redusere transportkostnadene fra viktige skogkommuner til skogindustrien med mellom 15 og 75 kroner pr. kubikkmeter og gir samtidig store miljøgevinster.

Investeringer i skogsbilvegnettet gir resultater.

" Å utvikle skogsvegnettet videre, både å byggje nye vegar og å heve standarden på gamle skogsvegar, er ein føresetnad både for lønsam drift og for å få meir tømmer ut av skogen. Å styrke verkemidla for investeringar i betre vegar og tømmerkaier er viktig for å skape aktivitet, sysselsetjing og verdiskaping i skog- og trenæringa, ".

Landbruks- og matminister Jon Georg Dale, 19. februar 2016.

Opprusting med klimatilpasninger av skogsbilveier vil bidra til å gjøre veiene mer stabile i forhold til mye nedbør og vannerosjon. Dette medfører bedre grøfter, dimensjonering av bærelag og nye stikkrenner tilpasset nye klimatiske forhold med mer nedbør på kortere tid. I kommunene er disse investeringene grunnlaget for at det kan drives et effektivt og aktivt skogbruk i de kommende år.



Figur 3, oversikt vegbyggingsaktivitet fra og med 1960 til og med 2014.

5.5 - OPPSKRIVING KOMMUNALE VEGER, TILRETTELEGGING AV OPPLAGSPLASSE FOR SKOGSVIRKE LANGS OFFENTLIG VEGNETT OG KLASSIFISERING AV SKOGSVEGBILNETTET I VEGKLASSE III OG IV.

Underdekning av lokalt tømmer til industrien i Trøndelag gir konkurranse om råvaren. En følge av dette er vesentlig import av råvarer til høyere kostnader for lokal skogindustri. For å konkurrere i et internasjonalt marked med produkter som har storparten av produktkostnadene knyttet til tømmer må tømmeråvaren være kortreist, tilgangen etterspørselsbasert, og logistikkoperasjoner mer industrialiserte. Det er et behov for en ekstraordinær satsing på infrastruktur, og fra skogen til industri: - skogsbilveier, utbedring av flaskehals på veinettet. Dette innebærer å sette fokus på flaskehals på infrastrukturen fra stubbe til industri på privat og offentlig vegnett.

Statens vegvesen kom med brosjyren "*Lagring av skogsvirke langs veg – ved riks- og fylkesveg*" høsten 2015. Brosjyren tar utgangspunkt i Lov om veger (Vegloven) fra 1963 med endringer fra 01.10.2015, og medfører presiseringer ved lagring av skogsvirke ved veg. Den forutsetter etablering av større opplagsplasser for skogsvirke som forutsettes regelmessig brukt lagt utenfor vegens eiendomsområde med godkjent avkjørsel. Etableringen av opplastingsplasser er en arbeidskrevende oppgave på lik linje med investeringer i eksisterende og nytt skogsbilvegnett. Prosjektet vil sette fokuset på opparbeidelse av opplagsplasser for god logistikk i virkesforsyningen til skogindustrien.

Sette opp en oversikt over vegklasser (vegklasse III – veien skal kunne transporteres med lass hele året og vegklasse IV – veien bygges for transport av tømmer i barmarks perioden) i kommunene med bakgrunn i stigning. TSN (Transportselskapet Nord) er sluttbruker av produktet og vil bidra til en sikrere og mere kostnadseffektiv virkesforsyning. Her forutsettes en betydelig egeninnsats i prosjektet med bakgrunn i skogansvarliges lokalkunnskap.

6.0 - Resultatmål

I "Regionalt Skog- og klimaprogram 2013 - 2017" er det angitt langsiktige aktivitetsmål for Nord-Trøndelag. Skogfaglige resultatmål, se vedlagt statusrapport for "Skogprosjekt Innherred 2014 - 2016" pr. 31. mai 2016.

7.0 Kostnader og finansiering

Prosjektoppstart 1. januar er satt til 1. januar 2017 med en prosjektperiode på tre år, avslutning 31. desember 2019.

Kostnader:	Kr	Årlig		Treårig periode
Prosjektarbeid	"	1 450 000		4 350 000
Adm. utg. og husleie	"	125 000		375 000
Kompetansetiltak	"	50 000		150 000
Møter og arrangement	"	50 000		150 000
Oppsøkende virksomhet	"	200 000		600 000
Egeninnsats skognæring og kommuner	"	400 000		1 200 000
Samlet kostnad	Kr	2 275 000		6 825 000

Finansiering:	Kr	Årlig	Andel i %	Treårig periode
FMNT	"	400 000	17,6	1 200 000
NTFK	"	400 000	17,6	1 200 000
Regionale fond (Innherredsprogrammet)	"	400 000	17,6	1 200 000
Kommunene	"	400 000	17,6	1 200 000
Skogeierne (kommunale rentemidler)	"	135 000	5,9	405 000
Div. underprosjekt	"	40 000	1,7	120 000
Skognæringa	"	100 000	4,4	300 000
Egeninnsats skognæring og kommuner	"	400 000	17,6	1 200 000
Samlet finansiering	KR	2 275 000	100	6 825 000

Fordeling kommunale midler og kommunale rentemidler av skogfond mellom kommunene:

Kommune	Kommunale midler kr 400 000, årlig	Kommune	Rentemidler kr 135 000, årlig
Frosta	7 000	Frosta	4 000
Levanger	100 000	Levanger	23 000
Verdal	50 000	Verdal	20 000
Inderøy	40 000	Inderøy	15 000
Steinkjer	120 000	Steinkjer	45 000
Verran	23 000	Verran	5 000
Snåsa	60 000	Snåsa	23 000

Oversikt avvirkning Innherred skognettverk (Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer og Snåsa siste fem år.

Kommune/ År	2011	2012	2013	2014	2015	SUM M ³
Frosta	11192	11459	6986	4164	10254	44 055
Levanger	20584	43255	46781	44819	54446	209 885
Verdal	31111	19581	27680	36705	38509	153 586
Inderøy	25501	26892	29212	18424	21539	121 568
Steinkjer	74623	60315	90884	103428	91811	421 061
Verran	7517	9608	4449	8723	4042	34 339
Snåsa	47756	33932	46196	47511	30515	205 910
Avvirkning m³						1 190 404

Ringvirkningene og sirkulasjonseffekten ved omsetning av tømmer, dvs. arbeidsplasser i primærnæring, skogsindustri, tjenesteyting og handel i regionen ved at skogbruk er en eksportnæring er store, og kan regnes som tømmerverdi x 10.

Verdiskapning av avvirkning i regionen siste fem år:

1 190 404 m³ a. kr. 300 = kr 357 121 200 x 10 = kr 3 571 212 000.

Eksempel verdiskapning ved investering i 1000 m ny skogsbilvei:

6000 m³ x 300 kr/m³ = kr 1 800 000 x 10 = kr 18 000 000,-

NB: Forutsetninger: 6000 m³ hogstmoden skog i dekningsområde, 300 kr/m³ tømmerverdi, ringvirkninger og sirkulasjonseffekt for samfunnet faktor 10.

